אפיק עצים ועייל נסכים דתניא "אבל היין

והדם והעצים והקמרת אין מעונין מלח מני אי

רבי קשיא עצים אי רבנן קשיא קמרת האי תנא

הוא דתניא רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן

ברוקה אומר מה הפרט מפורש דבר שמקבל

מומאה ועולה לאשים וישנו על מזבח החיצון

אף כל דבר המקבל מומאה ועולה לאשים

וישנו על מזבח החיצון יצאו עצים שאין

מקבלין מומאה יצאו דם ויין שאין עולים

ころ.

מו א מיי' פ"ה מהל' איסורי מזכח הל' יא: מז ב מיי' פ"ו מהל' מעה"ק הלכה ד: ג [מיי' פ"ו מהלכות מאכלות אסורות הלכה ו ועי' מ"מ ולח"מו: "ז ד מיי' פי"ד שם הלכה יא: יח ה מיי' פ"ב מהל' מקואות הל' ב: נטוש"ע י"ד סימן

הל' 3: [טוש"ע י"ד סימן קלח סעיף טון: יש ו מיי פ"ה מהל' איסורי מזבח הל' אז: ב ז מיי' פ"ו מהלכות מאכלות אסורות הל' י טוש"ע י"ד סימן סט סעיף

מוסף רש"י

אברים שצלאן והעלן אין בהם משום לריח ניחוח. דכיון דללאן מחילה חון למערכה מו לא מסקי ריחא (זבחים מו:), הקפה.

שימה מהובצת 6) שהקפהו בחמה באור לא

ל) שהקפהו בחמה באור לא הדר בחמה הדר. לאו דוקא דלאו בהכי תליא מילתא אלא כלומר באור לא חזיא למילתא בחמה (לא) חזיא למילתא: 5) בחטאות החיצונות חיבת החיצונות חיבת החיצונות השני נמחק: ג] דאמר רבא אמר רב חסדא: דֹן בחטאות החיצונות ואכלו: ס) רחמנא דבר לקיחה תיבת והאי ליתא שם: ו) דם חמור שקרש כו׳. משום רבותא דחמור נקיט משום רבותא דחמור נקיט ברות דחמור נקיט לה דאע"ג דאין ראוי לקרבן לפי שאין קרבן בטמאים אפ"ה חייב עליו [כך פ"ה] ולא נהירא שהרי איכא קראי בפ"דם שחייוה להריה בכ"דם בכ" בפ׳ דם שחיטה לרבות דם חיה ודם בהמה טמאה לחייב עליו כרת לכך נראה לפרש . הכא הרבותא משום דקרש . דסד"א דהא דקרש חייב ה"מ . בדם דטהורה שכנגדו ראוי זמור שקרש דאין דם בהמה חמור שקרש האין דם מהמה טמאה ראויה אפילו צלול לחטאות החיצונית אימא לא יתחייב שליו בקרוש קמ"ל דאפ"ה חייב הואיל ושכנגדו בסהורה ראוי בחטאות החיצונות: ז) חוצץ פ"ה שלעין טבילה והחיע לענין ווילה ידית דרל דרב עתודאי . נטילת ידים דכל דבר שחוצץ . בטבילה חוצץ לנטילת ידים בטבילה חוצץ לנטילת ידים כדאיתא בפ' כל הבשר: סן סדומית, ציין בערך בן בי מלח סדומית אינו שובת קיץ לאגפיו: טן ואפילו בשבת. וחורף שהים משליכו לאגפיו: טן ואפילו בשבת. ין יכול, יתְבַננו ס"א יתבנהו: יל) אי הכי יתבננו מ"א יו הילוני שן ידינוני ען מיכוני ען מיכוני ען מיכוני ען מיכוני מ"א יתבלנו: יכן יֶבֶננוּ: יגן יכול תבונהו ס״א יבוננו: ידן דם הס"ד ומה"ד דם שמלחו :אינו עובר עליו דמליח הרי בעלמא למצוה: מו) תהומות מבעיא דודאי חייב עליו) הואיל וטהורה היא ויש בטהורים הראוים לקרבן אלא: יע) סריך. שכשטובלין בו אצבע: כן מלח של מוריס: בו אצבע: כן מלח של מוריס: (6) סדומית שהים משליכה (6) סדומית שהים משיכים לאגפיה: (כ) דלר' שמעון לאגפיה: (כ) דלר' שמעון הואר תצים נמחק: (ד) עליו. נ"א והיינו. עיין שם בתוס' (דף ק"ט ע"א): (כ) אינו עובר עליו דם שמלחו אינו. עיין שם יובר ע"ט וובר עליו דם שמלחו אינו שורי עונו מיינו שלחו אינו שורי שליו שורים שמלחו אינו שורים שליו שורים שמלחו אינו שורים שליו מיינו שורים משורים המוצרים המוצרים המוצרים המוצרים המוצרים המצרים המצרים בתוחים בתוח עובר עליו ותיבות דמייו אחר בישולו ל״ש:

ודם מועל מנחתך וא"ת אימא איפכא וי"ל דלא שייך וקטרת נמי דבעי עלים בעי מלח ולקימן וע"בן נמי אמרינן בראשו של מזבח לומר איפכא כלל דהא כדי שלא נאמר (משום) לד של מחיר הוא ששם מולחין הקטרת והקומך: הפרע. מנחתך: עלים אין מקבלין דאיצטריכא למיכתב מעל מנחתך למעוטי דם דמתרבי מההוא לד ואילו נסכים ממעטי מיניה:

יצאו עצים שאין מקבלין מומאה. פי׳ בקונטרס דהא דאמר בפ' כל שעה (פסחים דף לה.) והבשר לרבות עלים ולבונה אסמכתא בעלמא ואי אפשר לומר כן דבהדיא אמרינן בפ׳ שני דחולין (דף לו:) דחיבת הקדש דאורייתא מההיא הרא דוהבשר וכו מוכח בפ' כל הפסולין (זבחים דף לד.) גבי אוכל בשר לפני זריקת דמה דאמרינו אבל טומאת בשר דברי הכל לוהה דאמר מר והבשר לרבות עלים ולבונה כו' והאי דקרי ליה בפרק בית שמאי (שם דף מו:) פסולא בעלמא לאו מדרבנן קאמר אלא מדאורייתא ופסולא בעלמא קאמר דלית ליה מלקות ועוד דהיא גופא משמע דלרבנן הוי דאורייתא דלר׳ בבן ישמעאל דאמר פסולא בעלמא וההיא דקרי לה מעלה בפ' כל שעה (פסחים דף לה.) הכי נמי קאמר גבי מעלות העריב שמשו אוכל בתרומה דנפקא לן מקרא בפרק הערל (יבמות דף עד:) אלמא מעלה דאורייתא האמר והא דהאמר הכא ינאו ענים שאיו מקבלין טומאה בעצי בג] ר) עצים קאמר ולא בעלי המערכה וא"ת מנין לנו לרבות עלים לטומאה מוהבשר מאחר דיש להו פדיון מן התורה אפילו בתר דשפינהו לגיזרי כדמשמע בריש המנחות והנסכים (לקמן קא.) ש) לרבנן דפליגי עליה דרבי דלרבי ודאי ניחא דחשיב להו קרבן גמור וי"ל דההיא דמרבי עלים בכל מקום היינו לרבי וקלת קשיא מחחר דחייבים על העלים משום טומאה אמאי לא תני להו בפרק שני דמעילה (דף י.) דתנן הקומץ והלבונה והקטורת כולם הוכשרו ליפסל בטבול יום וחייבין עליהם משום נותר וטמא ופיגול אין בהם וי"ל בין לרבי בין לרבנן לא מצי חני דלרבנן לא מיחייב אעצים ולרבי יש בעלים משום פיגול לחחר שנקמצו ככל דבר שיש לו מתירין לאדם או למזבח כאיברי עולה שדם מתירן ש: 6 [כאן כחשאות החיצונות וכאן

דבחטאות הפנימיות אינו עובר עליו וטעמא כמו שמפרש לקמן ולא נהירא דה"כ בחטאות הפנימיות נמי. משמע לפי שיטת רש"י שאם בשלו ללול הואיל וראוי לטבילה והזאה יהא חייב עלה אם יאכלנו ואין הסוגיא מוכיח הכי דאמרינן לעיל כיון דמלחיה נפיק ליה מתורת דם ולא יתחייב עליו ועוד דרבא דידיה אמר אפילו בחטאות הפנימיות ואכלו חייב ומשמע לפי׳ רש״י דרבא לית ליה דזעירי ולעיל האמר יתיב רבא והאמר להא שמעתא משמע דסבירא לרבא כזעירי לכן נ"ל דבועירי (היינו בבשלו באור) כ"ע לא פליגי דאינו עובר עליו והא דמחלק הכא בין חטאות הפנימיות לחיצוניות האי

. בחמאות הפנימיות. פרק״י

לאשים יצאה קטרת שאינה על מזבח החיצון אלא מעמא דמעמיה קרא לדם הא לאו הכי הוה אמינא דם ליבעי מלח כיון דמלחיה נפיק ליה מתורת דם דאמר זעירי א"ר חנינא דם שבישלו אינו עובר עליו ורב יהודה אמר זעירי דם שמלחו אינו עובר עליו יהודה דידיה אמר יאברים שצלאן והעלן אין בהם משום לריח ניחוח מהו דתימא מישדא בה משהו למצוה בעלמא קמ"ל: גופא אמר זעירי א"ר חנינא ידם שבישלו אינו עובר עליו יתיב רבא וקא אמר לה להא שמעתא איתיביה אביי יהקפה את הדם ואכלו או יישהמחה את החלב וגמעו חייב לא קשיא כאן שהקפה לא הדר באור כאן 10 שהקפה בחמה באור בחמה הדר בחמה נמי לימא הואיל ואידחי אידחי דהא בעא מיניה רבי מני מר' יוחנן דם שקרש ואכלו מהו אמר ליה הואיל ונדחה ידחה אישתיק אמר ליה דלמא (4) ודאי כאן בחמאות החיצוניות יו די (החיצונות) כאן בחמאות הפנימיות אמר אדכרתן מילתא דאמר ₪ סרב חסדא דם שקרש סבחטאות יז ואכלו חייב יולקח ונתן אמר רחמנא סו [והאי] בר לקיחה ונתינה הוא בחמאות הפנימיות ואכלו פטור וטבל והזה אמר רחמנא והאי לאו בר מבילה והזאה הוא יורבא דידיה אמר אפילו בחטאות הפנימיות ואכלו חייב

הואיל וכנגדו ראוי בחמאות החיצונות אמר

רב פפא הלכך יו דם חמור שקרש ואכלו חייב

הואיל וכנגדו ראוי בחמאות החיצונות אמר

רב גידל אמר זעירי דם בין לח בין יבש

יו חוצץ מיתיכי יההדם והדיו והדבש והחלב

יבשין חוצצין לחין אינן חוצצין לא קשיא הא

דסריך הא דלא סריך: תמלח למאי אתא

לכדתניא במלח יכול תבונהו ת"ל תמלח אי תמלח יכול במי מלח ת"ל במלח יולא תשבית מלח הבא מלח יישאינה שובתת ואיזו זו מלח סרומית ומנין שאם לא מצא מלח 🗈 סרומית שמביא מלח איםתרוקנית ת"ל תקריב תקריב כל שהוא תקריב מכל מקום תקריב 🕫 ואפילו בשבת תקריב ואפילו במומאה מאי תבונהו אמר רבה בר עולא הכי קאמר יכול יו יתבוננו כתבן במים אמר ליה אביי אי הכי יוֹ יתבוננו מיבעי ליה אלא אמר אביי יכול יעשנו כבנין אמר ליה רבא אי הכי יו יבננו מיבעי ליה אלא אמר רבא יכול יו תבונהו מאי תבונהו אמר רב אשי יכול יתן בו מעם יכבינה תלמוד לומר תמלח כיצד הוא יעושה מביא האבר ונותן עליו מלח וחוזר והופכו ונותן עליו מלח ומעלהו אמר יאביי יוכן לקדירה

וכן

תנו אקפאו בממה]: דם שבישאו איגו עובר עליו בר!. ווהיינו] הא דמנן בפ' כל הכשר (חולין דף קט. ושם) הלב קורעו ומוליא את דמו לא קרעו אינו טובר עליו בי בהן דמיירי אחר בישולון מדמייתי הנך חרי מילי בהדי דם שבישלו ודם שמלחו משמע דחרווייהו חד טעמא כדפי׳ בקונטרס דמלים כרותם דלא חייבה תורה אלא דבר הראוי לכפרה וכיון דבישלו או מלחו נפקא ליה מתורת דם ומשמע הכא דסתם מליחה דקדשים היינו דאין נאכלין מחמת מלחן דהאי דמליח כרותח היינו דאין נאכל מחמת מלחו כדפרישית בפ׳ כל הבשר (שם דף קיב.) ואסתם מליחה דקדשים הוא דדייק הכא הא לאו הכי הוה אמינא דם ליבעי מלח כיון דמלחיה נפקא ליה מתורת דם דאמר זעירי דם שמלחו וכו׳ ובסמוך אמרינן וכן לקדירה לפיכך מדקדק ר"מ מכאן דמליחה לקדרה באין נאכל מחממ מלחו סגי ולא כמו שמפרשים כמו שאדם מולח להצניע וכמליח לצורך עיבוד או כדבעי ליה לאורחא ובפרק כל הבשר (גם זה שם) י פירשתי גבי אינו נאכל מחמת מלחו: יתן בו שעם בבינה. היינו דלא חזי לאכילה בלא הדחה כמו שהבינה מתקנת האדם: 1בן דקרירה גרסי'. ובספר רבינו גרשם כמוב [וכן לצלי] וכן פי' רבינו חננאל בפ״ק דחולין (דף יד.) גבי אסורה ד' בהנאה ליומא:

דסנים. דיין אין טעון מלח: וקפריך הש"ק מני. הך ברייתא: קשים אפיק עצים ועייל נסכים. ונמעט נסכים במה מנוחדת כו׳ קטרם. דהא (כ) רבינן לעיל (דף כ.) כל שאחרים באין לו חובה

טומאה. ואע"ג דעלי מערכה מקבלין טומאה כדאמרינן בפרק שני דפסחים ולה.) והבשר וויהראזו לרבות עלים ולבונה ההיא מדרבנן הוא משום חיבת הקדש וקרא אסמכתא בעלמא דהא עלים בעלמה לה מקבלי טומהה: דם שבשלו. בין דחולין בין דקדשים ואכלו אינו עובר עליו דהא לא חייבה תורה אלא על הדם הראוי לכפרה ודם קדשים משבישלו לא חזי למילתיה ונפק מתורת דם ידן ומלים הרי הוא כרותם: מהו דמימה מישדה בה משהו מון למלוה בעלמא. ומשום ההוא משהו לא נפיק מתורת דם: הקפה. כמו (שמות טו) קפאו (ג) תהומות מון: ל)(קפה באור). ואכלו חייב משום דם או חלב: בחמה. הדרא לכמות שהיה ללולה לכך חייב: דם שקרש. קא סלקא דעתך ואפילו דחולין: כאן בחטאות החילונות. הא דקתני הקפה את הדם בחמה ואכלו חייב והוא הדין לשל חולין הואיל וראוי לכפרה בקדשים: והא דאמר זעירי אינו עובר עליו בחטאות הפנימיות. כגון פרים ושעירים הנשרפים וטעמא מפרש לקמן: הלכך. "ו דאמרת אמרינן הואיל וכנגדו ראוי: דם חמור. אע"פ שאינו ראוי לקרבן ואיכא למימר דלא חייבה יחן חורה כרח אלא על דם הראוי לקרבן אלא אפילו חמור °דאיןמ קרבן בטמאין אפילו הכי חייב: חולץ. לענין טבילה: סריך. שמתחיל להתייבש ולהדבק קלת חולץ: ילא סריך. יש] שכשתולין בו אלבע נמשך והולך חוט ממנו (ד) (ופוסקם) הדם): תבונהו. מפרש לקמן: מי מלח. ב] מורים: שהינה שובתת. שמלויה בקין ובחורףש) ומלח סדומית בא] הים משליכה לאגפה: איסתרוקנית. מן הקרקע נעשית ובידי אדם: מכלפו שהוא. בין סדומית בין אסתרוקנית : מכל מקום. ואפילו מחוץ לארץ: סדומית דקה אסתרוקנית גסה: (ה) יכול יתבוננו. יתן מלח הרבה כתבן בטיט: כבנין. מלח הרבה שורה על שורה: נותנת טעם ס [כבינה]. באדם: מקריב בשבת ובטומאה. אם קרבן ליבור הוא ואשמועינן דמליחתן עבודה היא ודחי שבת וטומאה כשאר עבודות:

 ל) זבחים מו:, כ) חולין קכ.,
נ) נע" מו" פפסים כד: ד"ה פרט וכו"ן, ד' רש"ק מ"ז,
ד) דאמר רבה אמר. נ"ק, ו) צ"ל בחטאות החילונות ואכלו חייב. צ"ר יי חייב. ל"ק, 1) ורבה. ל"ק, ק) [שבת קכ: זבחים לה. דמקוואות ספ"ון, **ע)** [פי" שנעשית בשבת כבחול וזו מלח שנשית בשבת בכחול זו חלה מדומים שהים חוצים גלים בכל יום ונעשה מדול הלחם בכל יום מין אחד שנעשה ע"י בני אדם ערוך ערך כן כ' פ"א פדומית מלח חזק שאינו מחפשר ומתבטל לאלתר אסתרוקנית שמתבטל לאלתר אסתרוקנית ביונרות של שליים שליים עיים שיים בערוך], י) וגירסת הערוך ערן בן ב׳ תבונה כלומר כל דהו מלח בוצי הענים בלותר כל דמו תלח עד כדי להבין שיש בו טעם מלח, 2) נצ" חומים חלון יד. היסיון אמר והספין וכיי והמנחות היסיון אמר רבה זכן לקדרה ל"ג" וכן לללי ע"ש וע"י חומי שם קיד. ה"ה ה"מ ומים ומומי בי כמבו אמר אפיין, (ל) ל"ל כיי כמבו אמר אפיין, (ל) ל"ל היוקביו והד"ה, (מ) אלין. ל"ל, D וע"ר כ"שין 20) וע"ר מישון 20) ועד מישון 2 () [עי' רש"ש], כ) ונפסק ל"ק, ע) ובחורף הס"ד אח"כ מ״ה מלח. ב״ה. ב) כל. ב״ה. ל) איסתרוקנית סדומית דקה אח"כ ד"ה מ"מ כו' לארן מח"כ ד"ה מ"מ כי ו אחקר הסיד מח"מ כי אחקר בשנת מח"כ ד"ה מחקריב בשנת כי עבודות הס"ד אח"כ ד"ה כינל כי בטיע מסק"ד אח"כ ד"ה כינה נותנת טעם באדם והס"ד וכא"ל. צ"ק, ק) רש"ק, ד' בעלתא. צ"ק, ק) רש"ק, ד' בעלתא. צ"ק, ק) וש"ק, ד' בעלתא. צ"ק, ק) מש"ב, וע"ש מוס' ד"ה אש"ב, או נותני מוס' ד"ה אש"ב, או נוניה כיני מוס' אוניה כיני מוס' אוני כן (ועי' מוס' חגיגה כג: סד"ה והא דרבנן, א) עי רש"ח. ב) עליו הס"ד אח"כ מדמייתי כו'. ג'יק, ג) פי' רש"י גבי אין נאכל מחמת מלחו והיינו דלא ראוי לאכילה בלא

תורה אור השלם

1. ולְּלְחָ הבֹּהוֹ מִדְּעָה בְּצְבְּעִי וְנְתִוֹ עַל קְּרֶת מְּבְּחַ הְעַלְה וְּאָת כֵּל דְּמָה יַשְּפְּךְ אַל יְסוֹד הַמְוְבְּה: ב. וְכְל קָרבן מנְהַחָרְ בְּמָלֹח הַמְלְח וְלֹא הַשְׁבִית מְלַח ברית אַלְהַיף מעל מנְתַחר ברית אַלְהִיף מעל מנְתַחר

כל קרבנה תקריב ויקרא ב יג

הגהות הב"ח

(d) גמי אחר ליה דלתה כאן כלי מדלתה כאן כלי לחיבת ודאי מחסק: (ב) רש"י דיה קשיה וכי דה הדבן לעיל אמרי כל שאחרים: (ג) ד"ה הספה וברי שחחרים: (ג) ד"ה הספה ואחרים: מ״ה דהקפה באור ואכלו אינו חייכ: (ד) ד״ה לא סריך ן וכו' להדם (ס) ד"ה מקריב שכשתולין אפילו בשבת ל"ל קודם די יכול יתבוננו:

גליון הש"ם

רש"ר ד"ח דם חמור וכו' דאין קרבן בממאין. נראס להדיא ללאו דוקא נקרט דהא בלא נקרש הוי נמי הך חידוש דאף דאין קרבן בטמאים ובודאי הכי הוא דאם בלא ישני הוא דאם בלא נקרש פשוט דחייב משום דם והוי כדח דרי